

URZĄD MIASTA OPOLA – BIURO URBANISTYCZNE

45-018 Opole, Pl. Wolności 7, tel. /fax: /077/ 45 11 924

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W REJONIE UL. WIEJSKIEJ I BRZOSZOWEJ W OPOLU

dr inż. Krzysztof Śliwa	Z-348
Andrzej Bednarski	
mgr inż. arch. Grzegorz Biernacki	375/2000
mgr inż. Tadeusz Burian	4317
mgr Anna Caputa	
inż. Kazimierz Cupiał	877/82 W.Z.U. i A. Katowice
inż. Czesław Dąbrowski	328/88/Op
mgr inż. Grzegorz Jurowicz	OPL/0043/POOS/03
dr inż. Magdalena Śliwa	Z-347
mgr Ewa Wala	
mgr inż. Aneta Werner-Wilk	Z-480

Opole, maj 2009

1. WSTĘP	3
1.1. Podstawa formalno-prawna.....	3
1.2. Cel i zakres opracowania	3
1.3. Informacje o przyjętych założeniach i zastosowanych metodach.....	3
1.4. Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień projektu planu	4
2. ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA	5
2.1. Ogólna charakterystyka fizjograficzna terenu	5
2.1.1. Położenie.....	5
2.1.2. Ukształtowanie terenu i budowa geologiczna	6
2.1.3. Szata roślinna i fauna.....	6
2.1.4. Hydrografia.....	7
2.1.5. Gleby	7
2.1.6. Klimat.....	7
2.1.7. Zasoby naturalne.....	8
2.1.8. Obszary i obiekty chronione	8
2.2. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu	8
2.2.1. Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego.....	8
2.2.2. Nadmierna emisja hałasu.....	9
2.2.3. Niewielka ilość terenów zielonych.....	9
2.2.4. Promieniowanie elektromagnetyczne	9
2.2.5. Ryzyko wystąpienia poważnych awarii.	9
2.3. Potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji ustaleń planu	10
2.4. Prognozowany sposób i stan zagospodarowania obszarów objętych projektem planu oraz ich wpływ na środowisko.....	10
3. ANALIZA I OCENA ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO.....	13
3.1. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	13
3.2. Przewidywane znaczące oddziaływania	13
4. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ZAPOBIEGAJĄCYCH LUB OGRANICZAJĄCYCH NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ PLANU NA ŚRODOWISKO	16
5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM UWZGLĘDNIONE W PROJEKCIE PLANU	17
6. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	19
7. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	20
8. DOKUMENTY WYKORZYSTANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	21

1. WSTĘP

1.1. Podstawa formalno-prawna

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227),
- Uchwała Rady Miasta Opole nr XXXVI/381/08 z dnia 25 września 2008 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Wiejskiej i Brzozowej w Opolu.

1.2. Cel i zakres opracowania

Celem prognozy jest identyfikacja oraz ocena wpływu projektowanych rozwiązań planistycznych na środowisko przyrodnicze, a także ocena skuteczności przyjętych rozwiązań proekologicznych.

Sporządzenie prognozy jest spełnieniem obowiązku prawnego wynikającego z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227) oraz Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

Prognozy oddziaływania na środowisko planów, sporządzane są jako jeden z podstawowych dokumentów w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Opracowanie to zawiera m.in. analizę i ocenę stanu istniejącego, perspektywy i prognozowane zmiany tego stanu.

Na podstawie informacji o stanie środowiska oraz planowanym zagospodarowaniu terenu objętego planem, w opracowaniu określono czynniki, które mogą mieć negatywny wpływ na środowisko (m.in. wodę, powietrze, glebę, krajobraz oraz zdrowie ludzi) oraz poddano ocenie skuteczność przyjętych w planie rozwiązań, sprzyjających ochronie środowiska.

1.3. Informacje o przyjętych założeniach i zastosowanych metodach

Procedura tworzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przebiegała równolegle do procesu projektowego dokumentu podstawowego, jakim jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu przy ulicy Wiejskiej – Brzozowej w Opolu.

W niniejszym dokumencie dokonano analizy oddziaływań na środowisko w oparciu o dostępną literaturę, materiały kartograficzne oraz własne badania terenowe. Przy analizie obszaru należy pamiętać, że jest on niewielki powierzchniowo (2,7 ha) i niewłaściwe jest traktowanie go w oderwaniu od otaczających terenów. W procesie tworzenia dokumentu wykorzystano następujące materiały:

- Dokumentacja „Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla miasta Opola”,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Opola, przyjęte uchwałą nr LIV/602/05 Rady Miasta Opola z dnia 17 listopada 2005 r.,

- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu aktualizacji Programu Ochrony Środowiska wraz z Planem Gospodarki Odpadami dla Miasta Opola,
- Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Opolskiego na lata 2007-2010 z perspektywą do roku 2014,
- Ortofotomapa Miasta Opola wykonana we wrześniu 2008 r.

Metodyka sporządzania prognozy polega na podziale obszaru planu na tereny ze względu na stopień oddziaływania ustaleń planu na środowisko przyrodnicze. Wyróżniono następujące tereny, na których:

- I. realizacja ustaleń planu wpłynie korzystnie na stan środowiska przyrodniczego,**
- II. realizacja ustaleń planu nie pogorszy stanu środowiska przyrodniczego,**
- III. realizacja ustaleń planu może wpłynąć niekorzystnie na stan środowiska przyrodniczego,**
- IV. realizacja ustaleń planu spowoduje zmiany w środowisku przyrodniczym.**

1.4. Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień projektu planu

Analiza skutków realizacji postanowień projektu planu miejscowego wraz z oceną aktualności planu jest przeprowadzana zgodnie z artykułem 32 ustawy o planowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. Stosownie do tych zapisów Prezydent przekazuje Radzie Miasta wyniki analiz po uzyskaniu opinii gminnej komisji urbanistyczno-architektonicznej co najmniej raz w czasie trwania kadencji Rady. Kontrola realizacji postanowień zawartych w projekcie planu miejscowego powinna obejmować monitoring sytuacji, w których występują konflikty na styku funkcji komunikacyjnej i mieszkaniowej (niebezpieczeństwo zanieczyszczenia klimatu akustycznego) oraz mieszkaniowej i usługowej (dominacja jednej funkcji, niekontrolowany rozrost). Pojawienie się jakichkolwiek niezgodności powinno skutkować podjęciem stosownych działań, mających na celu wyegzekwowanie od właścicieli lub zarządców uciążliwych obiektów dostosowanie się do norm środowiskowych.

2. ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA

2.1. Ogólna charakterystyka fizjograficzna terenu

2.1.1. Położenie

Obszar objęty projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Wiejskiej i Brzozowej usytuowany jest w północno-wschodniej części Opola, w obrębie dzielnicy Gosławice.

Granice obszaru planu określają:

- ulica Wiejska z terenami zieleni od strony wschodniej,
- ulica Brzozowa od strony południowej,
- ulica K. Pużaka od strony zachodniej,
- tereny mieszkalnictwa jednorodzinnego od strony północnej.

Jest to obszar zajęty pod zabudowę mieszkaniową – jednorodzinną, z udziałem zieleni, z zanikającą zabudową rodzaju zagrodowego (ryc. 1,2). Bezpośrednie sąsiedztwo terenu cechuje się podobnym sposobem zagospodarowania, jedynie wzdłuż zachodniej granicy obszaru opracowania zlokalizowane jest wielorodzinne osiedle mieszkaniowe im. Armii Krajowej.

Pod względem regionalizacji fizyczno-geograficznej Polski według J. Kondrackiego teren opracowania położony jest w obrębie podprovincji Nizin Środkowopolskich, w makroregionie Niziny Śląskiej, w granicach mezoregionu Pradoliny Wrocławskiej. Od wschodu obszar graniczy z Równiną Opolską, a od zachodu z Równią Niemodlińską. Zgodnie z typologią krajobrazów naturalnych tego samego autora, analizowany rejon zalicza się do krajobrazów wyżynnych (typ dolin równin akumulacyjnych), gatunku na skałach węglanowych, z charakterystycznym typem gleb – rędzinami i potencjalną roślinnością w postaci grądów.

Ryc. 1 Zabudowa na ulicy Brzozowej

Ryc. 2 Zabudowa wzdłuż ulicy Wiejskiej

2.1.2. Ukształtowanie terenu i budowa geologiczna

Podłoże geologiczne obszaru zbudowane jest w całości z kompleksu utworów górnokredowych (turon), w szczególności są to margle, margle ilaste, iły margliste. Grunty są nośne, wytrzymałe, o dobrych parametrach geotechnicznych, a więc korzystne dla budownictwa.

Współczesna rzeźba obszaru objętego planem zdeterminowana jest przez warunki geologiczne (położenie na skraju największej jednostki geologicznej miasta – Garbu Opolskiego) oraz późniejsze procesy egzogeniczne, zachodzące w trzecio i czwartorzędzie. Rezultatem ich działania jest równinna rzeźba, na przeważającym obszarze monotonna, praktycznie nie zróżnicowana pod względem hipsometrycznym. Wartości wysokości bezwzględnych osiągają wielkości rzędu 170-172 m n.p.m. Spadki terenu także są niewielkie i nie przekraczają 5%. W wyniku działalności człowieka naturalne formy rzeźby zostały przekształcone i nie występują już na analizowanym obszarze.

2.1.3. Szata roślinna i fauna

Szata roślinna na terenie opracowania została w większości przekształcona przez człowieka. Jako, że jest to miasto, a więc teren zurbanizowany, różnorodność gatunkowa roślinności jest tutaj niewielka, przeważają pojedyncze zakrzewienia i drzewa, rosnące wzdłuż ulicy Wiejskiej (ryc. 3,4): topole, wierzby, kasztanowce, lipy oraz roślinność w prywatnych ogródkach przydomowych.

Różnorodność faunistyczna także jest niewielka, w tak przekształconym środowisku występują głównie ptaki: pustulka, bocian, wróble. Poza tym spotyka się gryzonie: mysz polną, mysz domową, szczura śniadego i szczura wędrownego.

Ryc. 3 Szpaler drzew wzdłuż ulicy Wiejskiej

Ryc. 4 Zieleń przy ulicy Brzozowej

2.1.4. Hydrografia

Wody powierzchniowe

Obszar opracowania w całości należy do zlewni Odry, jednakże brak tutaj powierzchniowych cieków wodnych. W pobliżu, w odległości kilkuset metrów przepływa Malina, dopływ Małej Panwi. Naturalny obieg wody w analizowanym rejonie został zaburzony, ponieważ pierwotne pokrycie terenu w większości zostało zastąpione sztucznymi materiałami, np.: betonem, asfaltem. W efekcie wody opadowe nie mogą wsiąkać w podłoże, w związku z czym spływają od razu do systemu kanalizacji, ograniczone jest też parowanie.

Wody podziemne

Wody podziemne występują w utworach skalnych górnej kredy (marglach). Na obszarze projektowanego planu znajdują się następujące Główne Zbiorniki Wód Podziemnych:

- Nr 336 „Niecka Opolska”, który gromadzi wody kredowego piętra wodonośnego w utworach szczelinowo-porowych. Powierzchnia zbiornika wynosi 138 km², a szacunkowe zasoby wynoszą 25 tys. m³ na dobę,
- Nr 333 „Zbiornik Opole-Zawadzkie”, gromadzący wody triasowego piętra wodonośnego w utworach szczelinowo-krasowych; jest to Obszar Najwyższej Ochrony (ONO) o zasięgu terytorialnym około 750 km² i szacunkowych zasobach dyspozycyjnych 200 tys. m³ na dobę,
- Nr 335 „Zbiornik Krapkowice-Strzelce Opolskie”, akumulujący wody triasowego piętra wodonośnego w utworach szczelinowo-porowych. Jest to zbiornik o powierzchni 100 km² o zasięgu powierzchniowym 2050 km² i szacunkowych zasobach dyspozycyjnych 50 tys. m³ na dobę.

2.1.5. Gleby

Teren opracowania jest całkowicie zurbanizowany, w związku z tym występują tu gleby indusrio i urbanoziemne, czyli utwory glebowe, wytworzone i przekształcone w rezultacie gospodarczej działalności człowieka.

2.1.6. Klimat

Według regionalizacji klimatycznej A. Schmucka Opole zlokalizowane jest w regionie najcieplejszym nadodrzańskim. Klimat miasta należy do łagodnych, pogoda przez większą część roku kształtowana jest pod wpływem polarnomorskich (PPm) mas powietrza. Przeważają wiatry z kierunków zachodnich (wzdłuż Nizin Środkowoeuropejskich) i południowych, co związane jest z południkowym przebiegiem Doliny Odry. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 8°C i jest wyższa niż na terenach otaczających miasto, co jest rezultatem istnienia miejskiej wyspy ciepła. Średnia roczna suma opadów oscyluje około wartości 650 mm, przy czym 2/3 całej sumy opadów przypada na ciepłą połowę roku. Okres wegetacyjny należy do najdłuższych w kraju i trwa ponad 22 dni.

Warunki klimatu lokalnego są korzystne. Obszar objęty projektem planu położony jest na Garbie Opolskim, wyniesionym ponad dolinę Odry, w związku z czym ryzyko występowania zastoisk zimnego powietrza jest niewielkie, co ogranicza możliwość tworzenia się mgieł i zamgleń. Wyniesienie obszaru stwarza także dobre warunki termiczno-wilgotnościowe i sprzyja dobremu przewietrzaniu omawianych terenów. Takie uwarunkowania są zadowalające z punktu widzenia biometeorologii, ponieważ jest to klimat o niewielkiej bodźcowości, nie wpływa zatem destabilizująco czy obciążająco na ludzki organizm.

2.1.7. Zasoby naturalne

Na obszarze objętym opracowaniem nie występują zasoby przyrodnicze o znaczeniu gospodarczym, a także takie, których wartość kwalifikowałaby je do ochrony prawnej.

2.1.8. Obszary i obiekty chronione

Na diskutowanym obszarze nie występują obszary i obiekty objęte ochroną prawną.

2.2. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu

2.2.1. Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego

Na obszarze projektowanego planu nie istnieją zakłady przemysłowe będące emitorami zanieczyszczeń gazowych i pyłowych. Problemem jest wzmożony ruch w rejonie ulicy K. Pużaka (ryc. 4), która stanowi część obwodnicy największego opolskiego osiedla mieszkaniowego im. Armii Krajowej, które zamieszkane jest przez ponad 30 tys. ludzi (ryc. 5,6). Generuje to emisję tlenków azotu, tlenków węgla, pyłów oraz metali ciężkich – ołowiu. Sama ulica Wiejska jest na tym fragmencie drogą o charakterze lokalnym, która prowadzi ruch samochodowy do okolicznych zabudowań.

Ryc. 5 Ulica Pużaka

Ryc. 6 Osiedle im. Armii Krajowej

2.2.2. Nadmierna emisja hałasu

Analizowany rejon miasta nie jest narażony na uciążliwości związane z hałasem przemysłowym, bowiem nie funkcjonują tu żadne zakłady przemysłowe o dużej skali produkcji. Ponadnormatywne poziomy hałasu występują jedynie wzdłuż ulicy K. Pużaka, która będąc obwodnicą sąsiadującego z obszarem planu osiedla, prowadzi ruch o większym natężeniu. Uporczywy i męczący może być także hałas ze źródeł lokalnych, m.in. niewielkich zakładów rzemieślniczych (warsztaty samochodowe, oponiarskie) (ryc. 7) oraz klimatyzatorów.

Ryc. 7 Zakład oponiarski przy ulicy Pużaka

2.2.3. Niewielka ilość terenów zielonych

Zieleń pokrywa niewielką część obszaru objętego przedmiotowym planem. Są to głównie pojedyncze drzewa, rosnące wzdłuż ulicy Wiejskiej oraz zieleń przydomowa. Taki stan jest bardzo niekorzystny, zważając na komunikacyjne zanieczyszczenie powietrza, większa ilość zieleni mogłaby wpłynąć kompensująco na lokalny klimat: spełnia bowiem rolę „filtra” powietrza, oczyszczając powietrze z pyłów oraz niektórych zanieczyszczeń gazowych, poprawia walory wizualno-estetyczne, tłumi hałas komunikacyjny, a także zapewnić okolicznym mieszkańcom przestrzeń do wypoczynku i rekreacji.

2.2.4. Promieniowanie elektromagnetyczne

Według przeprowadzonych przez WIOŚ w 2007 r. pomiarów natężenia promieniowania elektromagnetycznego w kilku punktach monitoringowych zlokalizowanych na terenie Opola, dopuszczalne poziomy pola elektromagnetycznego w żadnym z nich nie zostały przekroczone.

2.2.5. Ryzyko wystąpienia poważnych awarii.

Na terenie opracowania oraz w jego bliskim sąsiedztwie nie występują zakłady przemysłowe oraz inne usługi stwarzające zagrożenie ekologiczne.

2.3. Potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji ustaleń planu

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest dokumentem, w którym projektant umieszcza ustalenia dotyczące zagospodarowania danego fragmentu przestrzeni. Głównym celem planu jest pogodzenie rozwoju społeczno-gospodarczego danego miejsca ze środowiskiem przyrodniczym, przy jak najmniejszych szkodach dla tego ostatniego. Plan zawiera więc zapisy dotyczące zasad ochrony oraz kształtowania środowiska i przyrody. Jako, że powierzchnia objęta projektem planu jest niewielka i jego podjęcie w tym miejscu wynika głównie z przesłanek administracyjnych (usprawnienie procedury wydawania pozwoleń na budowę, regulacja warunków zagospodarowania i użytkowania terenu) nie zakłada on radykalnych zmian w sposobie zagospodarowania. Brak realizacji ustaleń planu nie spowoduje więc znaczących zmian w środowisku przyrodniczym, możliwe jest jedynie utrzymywanie się negatywnych tendencji, takich jak:

- emisja zanieczyszczeń gazowo-pyłowych pochodzenia komunikacyjnego do atmosfery,
- utrzymywanie się niekorzystnego klimatu akustycznego,
- nieliczne tereny zielone.

2.4. Prognozowany sposób i stan zagospodarowania obszarów objętych projektem planu oraz ich wpływ na środowisko

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego omawianego terenu będzie stanowił podstawę prawną, która umożliwi właściwe kształtowanie warunków, zasad i standardów zagospodarowania, w zgodzie z zasadami ładu przestrzennego i szeroko pojmowanego zrównoważonego rozwoju. W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulicy Wiejskiej - Brzozowej w Opolu przewidziano tereny przeznaczone na:

- zabudowę mieszkaniową jednorodzinną z usługami – MN/U,
- zabudowę usługową – U,
- zabudowę usługową, usługi kultury – UK,
- drogi publiczne: ulice dojazdowe – KDD, ulice lokalne – KDL, ulice zbiorcze – KDZ,
- drogi wewnętrzne: ciągi pieszo – jezdne - KDWx
- zieleń urządzoną – ZP.

Obszar objęty opracowaniem przedstawia mało zróżnicowany krajobraz, w całości zajęty pod zabudowę mieszkaniową – jednorodzinną oraz nieliczne usługi. Zieleń reprezentowana jest tu jedynie przez pojedyncze drzewa i zakrzewienia oraz zieleń w przydomowych ogródkach.

W przyszłym zagospodarowaniu projektant przewidział utrzymanie dotychczasowych funkcji mieszkaniowej i usługowej.

Wpływ ustaleń planu na środowisko może być następujący:

- obecny krajobraz cechujący się niskim walorami przyrodniczymi może zostać urozmaicony przez tworzenie zieleńców i zachowanie istniejącego drzewostanu,
- zachowanie powierzchni biologicznie czynnej, która jest jednocześnie powierzchnią infiltracji pozwoli utrzymać cykl obiegu wody na obecnym poziomie i powstrzymać negatywne zmiany,

- wymóg przeznaczenia części inwestowanego terenu na zieleń wpłynie na wzrost udziału roślinności w jego ogólnej powierzchni,
- uchroni obszar przed potencjalną lokalizacją szkodliwych dla środowiska działalności,
- nastąpi poprawa klimatu akustycznego,
- polepszą się walory estetyczno-wizualne,
- rozwój funkcji usługowej może przyczynić się do wzrostu natężenia ruchu drogowego.

Zapisy projektu planu oddziałujące na poszczególne elementy środowiska przedstawiają się następująco:

Krajobraz naturalny i tereny zielone

Utworzenie zaproponowanych w projekcie planu form zieleni w postaci terenów zieleni urządzonej oraz zachowanie, rewaloryzacja oraz uzupełnianie istniejących szpalerów drzew wpłynie pozytywnie na krajobraz, który w obecnej chwili cechuje się niskimi walorami przyrodniczymi. Co więcej respektowanie zapisów szczegółowych odnoszących się do terenów zieleni urządzonej (ZP), czyli zakazu lokalizacji budynków czy miejsc postojowych, pozwoli w przyszłości na stworzenie kompleksowego systemu zieleni w tym rejonie, który wpłynie pozytywnie na warunki życia mieszkańców (ochrona przed hałasem, poprawa estetyki, poprawa walorów higienicznych powietrza).

Wpływ na powietrze atmosferyczne

Zapisy planu regulują kwestię zaopatrzenia w energię ciepłą, które powinno być oparte na paliwach, nie powodujących ponadnormatywnego zanieczyszczenia powietrza. Ponadto zakazano lokalizacji obiektów, powodujących emisję zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do atmosfery.

Wpływ na jakość klimatu akustycznego

Jak wspomniano wyżej istotnym problemem na obszarze przedmiotowego planu jest zagrożenie hałasem komunikacyjnym, wzdłuż ulicy K. Pużaka, wyznaczającej zachodnią granicę planu. Ustalenia planu chronią jednak przed hałasem przemysłowym, bowiem jeden z zapisów zabrania lokalizacji obiektów, których funkcjonowanie powodowałoby nadmierną emisję hałasu, przekraczającą dopuszczalne normy określone przepisach odrębnych.

Wpływ na wody podziemne i powierzchniowe

Zapisy planu definiują zasady gospodarki wodno-ściekowej. Postulowane jest m.in. odprowadzanie ścieków do układu miejskiej kanalizacji sanitarnej, dodatkowo zakaz odprowadzania ścieków do wód gruntowych i gruntu. W zakresie ścieków przemysłowych zaleca się ich podczyszczanie przed wprowadzeniem do systemu komunalnego. Ustalenia planu redukują więc ryzyko zanieczyszczenia wód gruntowych oraz gleby.

Wpływ na klimat lokalny

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wprowadzono zapis umożliwiający lokalizację masztów stacji przekaźnikowych systemu cyfrowej telefonii komórkowej, na terenach przeznaczonym pod zieleń urządzona (ZP), z uwzględnieniem uwarunkowań wynikających z ochrony środowiska i krajobrazu. Przy prowadzeniu sieci teletechnicznych: łączności, telekomunikacji i telewizji kablowej, plan zobowiązuje prowadzić je jako podziemne w wydzielonej kanalizacji lub bezpośrednio w gruncie w miejscu przyłączenia do obiektów budowlanych.

Oddziaływanie według stopnia uciążliwości

Zgodnie z przyjętą metodą, opisaną we Wstępie, obszar opracowania podzielony został według stopnia oddziaływania na środowisko na tereny, w których:

- I. realizacja ustaleń planu wpłynie korzystnie na stan środowiska przyrodniczego – ZP,**
- II. realizacja ustaleń planu nie pogorszy stanu środowiska przyrodniczego – U, UK, MN/U,**
- III. realizacja ustaleń planu może wpłynąć niekorzystnie na stan środowiska przyrodniczego –KDWX, KDD,**
- IV. realizacja ustaleń planu spowoduje zmiany w środowisku przyrodniczym – KDZ, KDL.**

Powyższy podział przedstawiony jest na załączniku graficznym do niniejszego opracowania.

3. ANALIZA I OCENA ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

3.1. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Dotychczasowe zagospodarowanie obszaru nie wpływa w znaczący sposób na tutejsze środowisko. Dominującą funkcją są bowiem mieszkalnictwo oraz usługi, które nie są zaliczane do bardzo uciążliwych. Wytwarzane ścieki są odprowadzane do miejskiego systemu kanalizacji sanitarnej, przez co zagrożenie zanieczyszczenia wód nie występuje. Problem składowania odpadów jest rozwiązany poprzez regularny wywóz na miejskie wysypisko odpadów. Źródłem zanieczyszczeń gazowych oraz pyłowych jest w większości transport drogowy, który przyczynia się także do pogorszenia klimatu akustycznego. Problem ten koncentruje się w szczególności w sąsiedztwie ulicy K. Pużaka, która prowadzi wzmożony ruch drogowy, jako że jest obwodnicą sąsiadującego z obszarem planu osiedla mieszkaniowego im. Armii Krajowej.

3.2. Przewidywane znaczące oddziaływania

Uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Wiejskiej i Brzozowej w Opolu podjęto przede wszystkim w celu wyznaczenia terenów pod rozbudowę budynku straży pożarnej oraz uporządkowania istniejącego zagospodarowania. Skutki wprowadzenia w życie ustaleń planu dla środowiska mogą być różnorodne w zależności od rodzaju inwestycji jakie powstaną oraz sposobu ich realizacji, w tym stosowanych rozwiązań technicznych i technologicznych, które nie są szczegółowo określone na etapie sporządzania planu miejscowego. Można stwierdzić, że sam plan miejscowy jest już środkiem zapobiegającym powstawaniu negatywnych skutków dla środowiska, należy jednak pamiętać, że podejmowane na tym obszarze przedsięwzięcia czy inwestycje mogą generować chwilowe oddziaływania, np.: hałas związany z rozbudową obiektu straży pożarnej czy modernizacją ciągów komunikacyjnych. Do pomiotów, które w największym stopniu mogą doświadczyć negatywnego oddziaływania na środowisko można zaliczyć:

- mieszkańców,
- tereny zielone,
- powietrze atmosferyczne.

Tabela 1 Rodzaje przewidywanych znaczących oddziaływań

Typ oddziaływania	pozytywne	negatywne	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	krótkoterminowe	średnioterminowe	długoterminowe	stałe	odwracalne	nieodwracalne
Lokalizacja nowych obiektów mieszkalno-usługowych, rozbudowa	✓		✓	✓	✓			✓	✓	✓	
Zachowanie, rewaloryzacja i wprowadzanie nowych zespołów zieleni	✓		✓	✓	✓			✓	✓	✓	
Emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Wytwarzanie ścieków		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Wytwarzanie odpadów		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Zapotrzebowanie na energię		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Hałas komunikacyjny		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Przekształcenie powierzchni ziemi w przypadku realizacji nowych inwestycji		✓	✓	✓	✓	✓					✓

Tabela 2 Przewidywane znaczące oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska

Typ oddziaływania	Ludzie	Środowisko wodne	Powietrze atmosferyczne	Powierzchnia ziemi	Klimat lokalny	Klimat akustyczny	Flora i fauna	Krajobraz kulturowy i zabytki
Budowa nowych obiektów, rozbudowa istniejących	+	0	+	-	0	-	-	0
Zachowanie, rewaloryzacja i wprowadzanie nowych zespołów zieleni	+	0	+	+	+	+	+	+
Przekształcenie powierzchni ziemi	0	-	0	-	0	0	-	-
Emisja zanieczyszczeń	-	0	-	-	-	0	-	0
Wytwarzanie ścieków	0	-	0	0	0	0	-	-
Wytwarzanie odpadów	0	-	0	-	0	0	-	0
Zapotrzebowanie na energię	0	0	0	0	-	0	0	0
Hałas komunikacyjny	-	0	0	0	-	-	-	-

+ oddziaływanie pozytywne
 - oddziaływanie negatywne
 0 brak oddziaływania

4. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ZAPOBIEGAJĄCYCH LUB OGRANICZAJĄCYCH NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ PLANU NA ŚRODOWISKO

Zgodnie z analizą przeprowadzoną w poprzednich rozdziałach obszar objęty projektem planu miejscowego w rejonie ulic Wiejskiej i Brzozowej jest położony na terenie w pełni zurbanizowanym i zagospodarowanym. Znajdują się tutaj jednorodzinne budynki mieszkalne oraz niewielkie zakłady rzemieślnicze i usługowe.

W przyszłym zagospodarowaniu tego terenu projektant nie przewiduje możliwości lokalizacji działalności, które byłyby uciążliwe dla przyrody, co więcej zapisy planu w wyczerpujący sposób określają zasady ochrony i rekultywacji środowiska. Największym problemem diskutowanego obszaru jest nadmierna emisja zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do atmosfery oraz hałas, które spowodowane są komunikacją samochodową. W celu ograniczenia negatywnych oddziaływań należy:

- w miarę możliwości wyprowadzić główne potoki ruchu kołowego z ulicy Wiejskiej (KDL) na ulicę K. Pużaka (KDZ),
- stworzyć strefę usługową wzdłuż ulicy K. Pużaka (U) z ograniczeniem dla lokalizacji zabudowy mieszkaniowej,
- wprowadzić ciągi pieszo-jezdne, pieszo-rowerowe,
- promować rozwój alternatywnych środków transportu,
- w miarę możliwości zwiększyć udział terenów zielonych.

Ponad wszystko to zastosowanie się do ustaleń zawartych w planie miejscowym pozwoli ograniczyć lub uniknąć działań wpływających negatywnie na środowisko, albowiem prognoza jest dokumentem sporządzonym równolegle z projektem planu, a ten podejmuje kwestie związane z ochroną przyrody w wyczerpujący sposób.

5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM UWZGLĘDNIONE W PROJEKCIE PLANU

Z punktu widzenia projektu MPZP w rejonie ulic Wiejskiej i Brzozowej istotnym jest skonfrontowanie go z dokumentami prośrodowiskowymi, sporządzonymi na innym poziomie szczegółowości. W związku z niewielką skalą obszaru objętego projektowanym planem, zasadne wydaje się przeanalizowanie celów i problemów ochrony środowiska ustanowionych w Prognozie oddziaływania na środowisko dla Polityki Ochrony Środowiska wraz z Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta Opola 2008-2011, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015. Dokumenty opracowane na wyższych szczeblach, np.: w Polityce ekologicznej państwa, zawierają zapisy zbyt ogólne, które nie mają bezpośredniego odniesienia do tak małego powierzchniowo obszaru, a dodatkowo ich postanowienia zostały już ujęte w ww. dokumencie. Ponieważ Prognoza oddziaływania na środowisko dla Polityki Ochrony Środowiska zawiera szereg szczegółowych zapisów odnośnie celów ochrony środowiska, w związku z tym w Tabeli 3 umieszczono w większości te, które spójne są z celami zawartymi w prognozie dla MPZP w rejonie ul. Wiejskiej i Brzozowej w Opolu. Analizę zgodności ustaleń projektu planu miejscowego z zapisami zawartymi w Programie Ochrony Środowiska przedstawiono za pomocą Tabeli 3.

Tabela 3 Cele ochrony środowiska

CELE PROGRAMU	Zgodność	Trudno określić	Niezgodność	Brak związku
1	2	3	4	5
OCHRONA JAKOŚCI POWIETRZA				
Trwała poprawa jakości powietrza	✓			
Wzrost udziału energii odnawialnej w bilansie zużycia energii				✓
Przebudowa układu komunikacyjnego oraz rozwój alternatywnych środków transportu		✓		
Intensyfikacja działań ograniczających emisję zanieczyszczeń	✓			
OCHRONA I WYKORZYSTANIE WÓD				
Osiągnięcie dobrego stanu chemicznego i ekologicznego wód powierzchniowych oraz chemicznego i ilościowego wód podziemnych	✓			
Zrównoważone wykorzystanie zasobów wód		✓		
Działania poprawiające ochronę przeciwpowodziową				✓

*Prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
w rejonie ul. Wiejskiej i Brzozowej w Opolu*

1	2	3	4	5
GOSPODARKA ŚCIEKOWA				
Całkowita likwidacja zrzutów nieczyszczonych ścieków		✓		
Wymiana nieszczelnych odcinków kanalizacji		✓		
Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej oraz kontrola efektywności oczyszczania ścieków	✓			
GOSPODARKA ODPADAMI				
Stworzenie sprawnie działającego systemu gospodarki odpadami	✓			
Rozwój systemu selektywnego zbierania odpadów	✓			
HAŁAS				
Zmniejszenie powierzchni obszarów objętych zasięgiem szkodliwego oddziaływania hałasu komunikacyjnego i przemysłowego	✓			
Uwzględnianie w fazie projektowej ograniczenia uciążliwości akustycznej nowych inwestycji, szczególnie komunikacyjnych	✓			
Przygotowanie mapy akustycznej dla miasta				✓
OCHRONA PRZYRODY, ZIELENI MIEJSKIEJ I LASÓW				
Ochrona i rozwój systemu obszarów chronionych, a w szczególności ustalenie docelowego systemu obszarów otwartych: odcinków dolin rzecznych, kompleksów zieleni miejskiej, lasów itp. stanowiących miejski system przyrodniczy miasta Opola			✓	
Ochrona krajobrazu kulturowego, a w szczególności przeprowadzenie pełnej rekultywacji terenów zdegradowanych położonych w granicach miejskiego systemu przyrodniczego – w pierwszej kolejności w granicach dolin rzecznych, począwszy od doliny rzeki Odry				✓
Wytypowanie niezagospodarowanych terenów, na których możliwe i zasadne jest wprowadzenie zieleni rekreacyjnej, oraz zagospodarowanie tych terenów, udostępnienie społeczeństwu w celach rekreacyjnych, oraz należyte utrzymanie istniejących obiektów zieleni miejskiej	✓			

1	2	3	4	5
OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI				
Rozwój gospodarczego wykorzystania odpadów budowlanych		✓		
Promowanie odzysku (zwłaszcza recyklingu) materiałów budowlanych		✓		
Wspieranie prac mających na celu niedopuszczenie do degradacji powierzchni ziemi	✓			
Rekultywację i przywracanie funkcji przyrodniczej terenów i gruntów zdegradowanych	✓			
Rekultywacja terenów z dużym udziałem gleb zdegradowanych				✓
OCHRONA PRZED PROMIENIOWANIEM ELEKTROMAGNETYCZNYM				
Monitoring pól elektromagnetycznych oraz egzekucja obowiązku pomiarów źródeł promieniowania				✓
Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego mieszkańców				✓

6. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Przedmiotem niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko jest projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Wiejskiej i Brzozowej w Opolu. Obszar ten położony jest w północno-wschodniej części Opolu, w środowisku typowo antropogenicznym, w całości przekształconym przez działalność człowieka, z niewielkim udziałem zieleni w postaci szpalerów drzew oraz przydomowych ogródków. Celem prognozy jest określenie możliwych do wystąpienia w środowisku przyrodniczym skutków, wynikających z realizacji ustaleń planu.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Wiejskiej i Brzozowej w Opolu, zawiera m.in.:

- analizę i ocenę stanu środowiska,
- zestawienie aktualnie występujących problemów związanych z ochroną środowiska,
- wskazuje, co może się zdarzyć w środowisku, jeżeli ustalenia planu nie zostaną zrealizowane,
- określa jakie znaczące oddziaływania na środowisko mogą się pojawić, wtedy, gdy ustalenia planu zostaną zrealizowane,
- przedstawia jakie są środki zapobiegawcze lub ograniczające negatywne oddziaływania,
- pokazuje w formie tabeli jak cele ochrony środowiska ustanowione na wyższych szczeblach są ujęte w niniejszej prognozie.

Na obszarze objętym projektem planu występują cztery zasadnicze problemy związane z ochroną środowiska przyrodniczego:

- nadmierne zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego pyłami i gazami, w szczególności tlenkami azotu i siarki, które związane są z bardziej intensywnym ruchem drogowym na ulicy K. Pużaka,
- zbyt duże natężenie hałasu spowodowane komunikacją,
- niedostateczna ilość terenów zielonych.

Projekt planu nie zakłada radykalnych zmian w zagospodarowaniu terenu, w związku z czym w wyniku braku realizacji jego postanowień mogą jedynie utrzymać się negatywne trendy, które już teraz występują na analizowanym obszarze, a więc:

- wysoki poziom emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych,
- nadmierne natężenie hałasu będzie w dalszym ciągu pogarszać warunki akustyczne i jakość życia mieszkańców,
- niezadowalająca ilość zieleni,
- może zaistnieć prawdopodobieństwo lokalizacji szkodliwych dla środowiska działalności gospodarczych.

Obszar przedmiotowego planu zagospodarowany jest przez mieszkalnictwo jednorodzinne z niewielkim udziałem usług oraz zieleni. W projekcie przewiduje się kontynuację tych funkcji przy jednoczesnym rozwoju terenów zielonych. Wpływ ustaleń planu na środowisko może być następujący:

- ochrona istniejącego drzewostanu przy jego równoczesnym powiększaniu,
- wzrost natężenia ruchu drogowego spowodowany lokalizacją nowych zakładów usługowych,
- możliwa poprawa warunków akustycznych,
- polepszenie walorów wizualno-estetycznych miejsca,
- ocali obszar przed możliwą lokalizacją inwestycji szkodliwych dla środowiska.

Możliwe do zastosowania działania, które mogą pomóc zapobieganiu lub ograniczaniu negatywnych wpływów na środowisko obejmują następujące propozycje:

- wyprowadzenie ruchu kołowego z ulicy Wiejskiej na ulicę K. Pużaka,
- stworzenie strefy usługowej wzdłuż ulicy K. Pużaka z ograniczeniem dla lokalizacji zabudowy mieszkaniowej,
- wprowadzenie ciągów pieszo-jezdných, pieszo-rowerowych,
- promowanie rozwoju alternatywnych środków transportu,
- zwiększenie udziału terenów zielonych,

7. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Realizacja zapisów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie będzie implikować transgranicznych oddziaływań na środowisko, wobec czego dokument ten nie musi być poddany procedurze transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

8. DOKUMENTY WYKORZYSTANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

- [1] Kondracki J., 2000, Geografia regionalna Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- [2] Kowalczyk R., 2004, Dokumentacja „Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla miasta Opola”, Opole.
- [3] Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Opola, przyjęte uchwałą nr LIV/602/05 Rady Miasta Opola z dnia 17 listopada 2005 r.,
- [4] Okraśiński K, Żyła P., 2009, Prognoza oddziaływania na środowisko projektu aktualizacji Programu Ochrony Środowiska wraz z Planem Gospodarki Odpadami dla Miasta Opola 2008, Opole.
- [5] Barańska B. (pod red.), 2007, Stan środowiska w Opolu i powiecie opolskim, Urząd Miasta Opola, Starostwo Powiatowe w Opolu, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu, Opole.
- [6] Spalek K. (pod red.) i BIO-PLAN, 200, Inwentaryzacja i waloryzacja przyrodnicza Opola, Opole.
- [7] Encyklopedia Klimatologiczna ESPERE, www.espere.net